

Norges Bondelag

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
21.08.2015		15-728

Utarbeidet av
Elin Marie Stabbetorp

Til

Kopi til

Råd ved avlingssvikt

Våren 2015 var prega av lave temperaturer og mye nedbør i deler av landet. Det har medført at en del areal ble sådd sent. Hvis avlingene svikter følger det nedenfor noen råd og påminnelser til produsenter som blir ramma.

Om avlingsskadeordningen:

Det kan gis erstatning til jord- og hagebruksforetak med avlingssvikt som skyldes klimatiske forhold som det ikke er mulig å sikre seg mot. Det er først ved avling under 70 % av normalen at den offentlige ordningen kommer i inngrep. Det er bare mengdetap som kan erstattes. En av hovedreglene i erstatningsforskriften er at kvalitetstap ikke dekkes, med unntak av spesielle skader i frukt- og bærproduksjon. Avlingssvikt i grovfôrproduksjon til egne husdyr måles opp mot en fastsatte normavlingen i kommunen.

Meld fra til landbrukskontoret så raskt som mulig etter at skaden har oppstått.

Så fort du oppdager skade på årets avling må du må du melde skaden til kommunen ”uten ugrunnet opphold”. Det betyr i praksis at melding skal gis så fort foretaket blir klar over at skade har skjedd eller kan oppstå. Det blir ikke gitt erstatning til foretak som ikke har meldt skaden. Kravet om varsling gjør det mulig for kommunen å kontrollere skadeårsak.

Dokumenter skadene og gjennomførte tiltak

For at erstatning skal kunne gis må prinsippene for god agronomi være fulgt. Dette innebærer blant annet at følgende forhold må være oppfylt:

- Art og sort skal være tilpasset normale klimatiske forhold
- Arealet skal være godt drenert
- Avlingen må høstes

Konsekvensen av ikke å høste arealet er at retten til erstatning bortfaller. Det kan unntaksvis gis erstatning for det som ikke blir høsta. Skal det gis unntak må kommunen eller fylkesmannen komme på kontroll og bekrefte at det ikke er hensiktsmessig å høste avlinga. Mulighetene for innhøsting skal utnyttes best mulig også ved vanskelige innhøstingsforhold for å begrense tapet.

Ettersom den offentlige ordningen kun dekker klimatiske forhold må du som bonde dokumentere på best mulig måte at du har drifta arealene på en god agronomisk måte og gjort det som er mulig for å redusere avlingstapet. Noter datoer for hva som er gjort når og ta bilder av skadene dersom det er hensiktsmessig. Du må også skaffe til veie dokumentasjon på dine avlinger de foregående åra. Gjennomsnittsavlingen på ditt foretak beregnes som hovedregel ut fra foregående fem år. Avlingssvikt i grovfôrproduksjon til egne husdyr måles opp mot en fastsatte normavlingen i kommunen.

Søknadsfristen for avlingsskade er 31. oktober i skadeåret

Det kan søkes om erstatning elektronisk via internett og [Altinn](#) som for produksjonstilskudd. Elektroniske søknader har fordeler både for søker og forvaltning. Mange av de opplysningene søker må oppgi er preutfylt i den elektroniske søknaden og søknaden sendes til riktig instans. Søker kan når som helst etter å ha innsendt søknaden hente den frem igjen ved å benytte tildelt søknadsnummer. Dette betyr at søker kan følge saksbehandlingsprosessen.

Egenandel og finansiering

Hele tapet i forbindelse med avlingssvikt dekkes ikke. Det er kun tapt avling i kilo som erstattes med standardiserte nasjonale satser og avlingen må være under 70 % av normalen eller under fastsatte normalavlingen i grovfôr for produsenter med husdyr. Det betyr at ordningen ikke er noen form for inntektsgaranti, men den skal være et sikkerhetsnett i år men klimamessige utfordringer. Avlingsskadeordningen finansieres av midler over jordbruksavtalen. Det er fastsatt en maksimumsgrense per vekstgruppe på kr 750. 000. Vekstgruppene er delt inn: korn, grovfôr, frukt, bær, potet og grønnsaker. Beregnet erstatning under kr 5000 utbetales ikke.

[Landbruksdirektoratet har nylig hatt de standardiserte satsene for avlingsskade på høring.](#)

Bondelaget har i sitt høringssvar pekt på at det er nødvendig med rutinemessig oppdatering av satsene.

Forsikringsordninger

Hvis avlingssvikten er berettiget erstatning i Statens erstatningsordning, er den også berettiget erstatning fra forsikringsselskapet, for alle som har tegnet ”Heldekning produksjon frilandskulturer”. Erstatningen er, etter fradrag for egenandel, begrenset til 15 prosent av det totale tapet som følge av avlingssvikten.

Det betyr at bondens egenandel reduseres dersom man har tegnet forsikring. Man må selv gjøre en vurdering av hvilke risiko man har i sin produksjon i forhold til avling, kvalitet, driftsform og økonomi.

Hva med likviditet og regnskap?

Når du ser at du får lite inntekt bør du søke om nytt skattekort. Da oppgir du din nye forventet inntekt. Da kan du få tilbakebetalt for mye innbetalt forskuddskatt.

For å se om du kan få igjen momspenger, må regnskapet snarest mulig gjøres opp for å se om du har merverdiavgift til gode. Lever oppgaven så raskt som mulig, sånn at du igjen får tilbake momspenger.

Det er også viktig og raskt ta kontakt med alle kreditorer, dersom du ser du får betalingsproblemer, og forsøke å avtale nedbetalingordninger. Regnskapsførere kan hjelpe til med likviditetsbudsjett og øvrig dokumentasjon som en kreditor vil etterspørre.